

Nada Topić

MALE STVARI (2016)

STVARI

Moje stvari stoje u kantunalu.

I u rupi od dimnjaka.

U kantunalu su knjige i bilježnice s crvenim i plavim koricama. Svaka knjiga ima plastičnu košuljicu i naljepnicu s mojim imenom, piše peti be. Tu je još i pribor za likovni i flauta. Kad dođem iz škole, odmah odem do kantunala složiti stvari. Kantunal nema vrata i stvari moraju biti složene da bude uredno i da se ne skuplja prašina.

U rupi stoje stari žileti, slike iz novina, perlice, krena, franje i papirići od bombona. To skupljam da nitko ne zna. Do sada imam:

- tri žileta koja sam našla iza kuće u zemlji
- dvije slike izrezane iz novina
- dvije vrećice perlica koje mi je dala Šutrina žena
- jednu krenu
- sedam franja
- dvadeset i četiri papirića od bombona
- i tri od bombonijere.

Moje stvari nitko ne dira.

***

Kad sestra kaže da je dobila stvari, zna se na koje stvari misli, i moram je pustiti na miru jer je boli. Ja nemam pojma koje su to stvari ni kako ih ona dobije. Ja sam dobila samo perlice, sve

drugo sam našla. Na gaćicama joj nekad bude crvena točkica i kad je pitam je li to krv, ona kaže da nije. A je.

– Jesi li se to porizala?

– Nisam. To je od stvari.

– Od kojih stvari? Je li od žileta?

Sestra se pravi da me ne čuje i nikad ne odgovori.

Da sam ja moja sestra, rekla bih joj bilo šta. A ona neće. Samo okrene glavu i ode. Kad je nema, uđem u njezinu sobu i tražim. Ispod kreveta, u ormaru, po ladicama, među knjigama.

***

Njezine stvari sigurno stoje u nekoj maloj rupi za koju još ne znam.

Oštre su.

I bole.

JEDNA

One su dvije, a ja sam jedna.

Ponekad ih ne mogu pronaći. Sakriju se u ormar, ispod kreveta, iza zavjese. Ili odu i zaborave na mene. One su starije i imaju imena dvostruko dulja od moga. Imaju svoju sobu punu postera. Imaju gramofon, ploče i police s knjigama. Imaju ruž i sjenilo za oči. Imaju košulje s jastučićima i dugu kosu koja pada po ramenima. Imaju prijateljice koje mirišu na grožđanu mast.

Kada se smiju, smijem se s njima.

Nečemu o čemu ništa ne znam.

Ja imam torbu s knjigama koja stoji na noćnom ormariću u majčinoj sobi. Imam prozirnu vrećicu punu bijelih perlica i krenu na koju ih nižem kad nema nikoga. Noću sanjam perlice u svim bojama kako padaju s neba u moju torbu.

Ja sam jedna.

Kad idem u školu, kad se igram, kad sjedim, kad spavam, kad jedem, uvijek sam jedna. Majku to zabrinjava, ali ne kaže ništa, nema vremena još i o tome.

Jednom sam upala u kanal kad je padala kiša i nisam mogla ustati. Plakala sam i one su me tražile. Sada kad ugledam prve kapljice na betonu, bježim u kuću i onda sjedim za stolom dok ne prestane.

Poslije kiše sve je čisto.

Poslije njih soba je nered.

Obožavam njihov nered, papiriće na podu, najlonke prebačene preko naslona fotelje, četku za kosu punu dlaka na radnom stolu, zelenu mašinu za pisanje s indigo-papirima sa strane, ljubavni roman pročitao do pola, ogriske jabuke, rozi lak za nokte, uloške Ona, srebrne okrugle naušnice, bijeli fen, Bronhi bombone, šibice, čaše.

Uđem i ništa ne diram. Samo gledam.

One su dvije i kad ih nema.

Ja sam jedna.

KOSA

Ona čuva kosu u ormaru.

U najlonskoj vrećici, dvije crne pletenice s uvojcima, ja ne vjerujem da je to njena kosa, jer na glavi joj je sijeda, a ova u ormaru je crna i sjajna, a i za koga je čuva, za koga, kad mi svi imamo kosu, sestre dugu, ja kratku od koje se ne može ništa, ni rep, ni punđa, ni pletenica. Ona ne dâ da pustim kosu i kad smo u frizera kaže na muško, jer tako se zove moja frizura, na muško i onda frizerka uzdahne i šiša, kosa pada po podu i po rukama, dlake ostaju u nosu, u očima, vozimo se autobusom i netko kaže mali, makni se, a to znači da me frizerka dobro ošišala i ona je zadovoljna.

I priča s nepoznatima.

Prvo u autobusu, a onda u ambulanti dok čekamo da mi sestra izvadi krv, ona priča i ne zaustavlja se, tim nepoznatim ljudima kaže ženo ili dobri čoviče, i mislim se kako ona zna koji su ljudi dobri i s kojima se smije pričati, neugodno mi je i bojim se igle, ali ne kažem ništa, samo izvadim dlaku iz lijevog kuta usana.

Kosa se ne smije dirati.

Zato vrećicu otvaram kad nema nikoga, i gledam je i diram prstima, prislanjam je na svoju ošišanu glavu i zamišljam kako bi to bilo, s pletenicama kao Heidi, jer to mi je najdraža knjiga, zamišljam svašta i gledam se u ogledalu u njenoj sobi, koja je sad i moja.

Dugu kosu je imala prije, dok je bilo vremena za češljanje, jer za kosu trebaš imati vremena i živaca, tako ona kaže, a kad nemaš ni jednog ni drugog, moraš uzeti škare i odrezati obje sama i spremi ih u vrećicu, tako to ide, pa ti vidi kako ćeš.

Obje sestre imaju dugu kosu i ona ima dugu kosu i smije se na svim slikama.

Ja imam kratku kosu i ona ima kratku kosu, ozbiljna je i više se ne fotografira.

Njena kosa raste u ormaru noću kad ne gledam, raste sama od sebe i vrećica se više ne može zavezati, ne može, samo ona to još ne zna, da zna, ubila bi me jer sam je dirala, tu njenu crnu kosu koju je sama odrezala, svojim rukama, zapravo škarama, dvaput, cap, cap.

I gotovo.

ČETVERO

Bilo ih je četvero.

Četvero pod istim krovom, u svakoj sobi po jedno. Imali su lica i ruke i odjeću u koju sam se sakrivala. I mirisali su po voću. Jabuka, grejpfrut, banana i naranča, tim redosljedom. Onda se nije moglo ni zamisliti da će se ikad prestati pojavljivati, koraci danju, kašalj noću, tapkanje, vodokotlić, mrmljanje.

Zatim ništa u svim sobama.

Ispod bijelog mantila je sivi sako s dubokim džepovima iz kojih uzimam sitniš. Otac me ne gleda, jede ili razgovara s nekim za stolom. Kad ga povučem za rukav kaže mi Kremenčiču i podigne me na koljena. On je Kremen i mesar u Gavrilovića, a mater je Kremenjača. Od milja. Inače Marija. Otac me nosi na ramenima i idemo kod susjeda Slovenca. On ima malu televiziju na frižideru. Gledamo vijesti.

Otac je jabuka.

Djed je Teća. Od milja i jer voli jesti. U plavom trlišu gradi plastenik ispred kuće od dasaka i brokava. Tamo će saditi pome i krastavce i drugo što je sezonsko. Ljeti mu je vruće i onda spava vani ispod odrne na žutom madracu. Ja mu donosim hladnu vodu u zelenoj staklenoj boci i kažem mu Dida, gledaj nisam razbila... Kad se boca razbije, djed opsuje Gospu i Isusa. Ovaj put nije.

Djed je grejpfrut.

Ujak uopće nije naš, nego očev. Isto ga zovemo ujče i držimo ga u sjevernoj sobi jer nema nikoga. On ima francusku penziju, sivi džemper uz vrat i pazi na prehranu kako bi duže živio. Za njega mater kuha posebno i nosi mu tanjur u sobu jer on više ne ustaje. Kad pojede, ja odnesem tanjur natrag. I operem ga.

Ujak je banana.

Baba je naranča. Ima crnu pregaču i maramu na glavi. Kad mater uzme šibu, baba me brani i sakriva iza svojih leđa. Mater udara po njenim crnim suknjama, ali babu to ne boli. Ona sjedi na kauču, ljulja se, ponavlja proste riječi i smije se. (Pička pička pička pička pička.) I priča

nam o vilama i vješticama. I moli se protiv uroka. Baba ima sedamdeset osam godina, dvije duge pletenice i sve zube u glavi. I još ima neku bolest koja se zove astma.

Bilo ih je četvero tada.

I mirisali su po voću. I nestali su. Lančano. Svake godine po jedno. Kao papirić za kupnju:

– jabuka

– grejpfrut

– banana

– naranča.

Točno tim redoslijedom ih osjećam u nosnicama.

DJED

Ne znam tko mu je oduzeo desnu stranu ni zašto.

Ali djed izgleda kao Kosi toranj i boli ga desna noga i ruka i iz usta mu curi slina. Spor je i ne može stići dalje od dvorišta. Mater kaže da je to zato što ga je šlagiralo. Kad te šlagira, onda ne možeš ništa kao prije, i ruka ti visi, i iskrive ti se usta. Meni je glupo da je to od šlaga, i mislim da ona to kaže onako, da me se riješi, ali ne kažem ništa.

Od kad nema desnu stranu, djed je opasan.

I kamenjem gađa djecu. Djeca me nekad nagovaraju da im uberem breskve iz djedovog vrta i donesem, ali ja neću jer bi me on ubija. Tako im kažem i onda se sa mnom nitko ne igra.

Dok je još imao obje strane, djed je isto bio opasan, ali puno manje. Ako bi dobio na kartama, kupio bi mi Pipi u staklenoj boci i podigao me visoko, visoko, sve do neba. Gore, listovi loze u odrni bili su zeleni s plavim točkama. Tako ih je djed čuvao od bolesti. Prskao ih je modrom vodom koja se zove galica.

I znao je igru sa sjenama.

Zamotao bi krpu oko ruke i na zidu bi se pojavili zec, magarac, djed i baba. Nekad bi baba tukla djeda, a nekad djed babu. I svi bi se smijali. I djed s nama.

Djed je i prije psovao Gospu i Isusa.

A sad psuje i Boga. Kaže Jebenti Boga!

Po noći viče i lupa vratima.

Jer je nagnut.

I nitko ne može zaspati od njega.

Stvarno ne znam, ali tko god da je uzeo tu njegovu desnu stranu, bilo bi dobro da mu je vrati.